

HOOFDSTUK 2

De Star Wars-jaren

DE PRIESTER EN DE STORMTROOPERS

De in witte harnassen gehulde groep Stormtroopers kwam mijn kant op. Naast hen een kolonel in het zwarte uniform van het keizerlijke leger. Tegelijkertijd zag ik van rechts de gehelmde gestalte van de gevreesde premiejager Boba Fett op me aflopen in grijsgroen gevechtstenue, geweer in de hand. Eventjes waan ik me op de set van een Star Wars film als plotseling een klein meisje in een roze jurkje met vleugeltjes langs me heen rent en wordt opgetild door haar moeder, eveneens gekleed in een jurk met vleugels op haar rug. “Mama! Darth Vader vroeg me hoe ik heette!”

Ik bevond me op het terrein van Kasteel Haarzuilens. Twee dagen lang waren de tuinen rond het kasteel het toneel van *Elfa*, het grootste kostuumfestival van Europa. Tienduizenden deelnemers waren hier naar toe gekomen, de meesten verkleed als hun favoriete fantasie-figuren uit boeken, films en televisieseries. In Japan noemen ze het ‘cosplay’, van ‘kostuum’ en ‘play’, wij noemden het vroeger gewoon ‘verkleedpartij’. Het fenomeen heeft zich de laatste jaren over de hele wereld verspreid. De sfeer is gemoedelijk, de kostuums zijn vaak prachtig gemaakt en de setting is sprookjesachtig.

Eén van de Stormtroopers doet zijn helm af. “Mag ik iets vragen, u bent toch die Star Wars priester?” Ik knik bevestigend. De week ervoor was in de VS de eerste trailer getoond van de nieuwe Star Wars film, *The Force Awakens*. Voor het eerst sinds 1983 kregen we beelden te zien waarin een tipje van de sluier werd opgelicht van wat er na de Return of the Jedi met Luke Skywalker, Han Solo, Chewbacca en prinses Leia was gebeurd. Voor de grap besloot ik mezelf te filmen terwijl ik de langverwachte beelden voor het eerst bekeek. “Leuk voor mijn volgers op social media”, dacht ik, “die weten inmiddels wel dat ik een Star Wars fan van het eerste uur ben”. Tot mijn grote verbazing ging het filmpje met mijn enthousiaste reactie op de trailer de hele wereld rond. Binnen een week was het meer dan een miljoen keer bekeken en puilden mijn e-mail inbox uit met uitnodigingen voor interviews en tv-optredens. Zelfs de regisseur van de nieuwe Star Wars film had het onder ogen gekregen, en vond het geweldig leuk. De redactie van de *Ellen DeGeneres Show* vroeg

“U bent toch die Star Wars priester?”

of ik wilde langskomen. Ze hadden niet door dat ik uit Nederland kwam, en dat de studio in Burbank, Californië wel erg ver reizen was. In Nederland liet RTL Late Night het filmpje zien waardoor nog eens een miljoen landgenoten wist dat ik een Star Wars fan was. “Ik vind het zo leuk om u hier op Elfa in het echt te ontmoeten!” zei de Stormtrooper. “Kent u de Dutch Garrison? We zijn de Nederlandse tak van de 501st Legion, een wereldwijde Star Wars kostuumvereniging. We maken onze eigen kostuums en treden vaak op om geld in te zamelen voor goede doelen. Ik wil u graag aan de anderen voorstellen, ze kennen u hier allemaal!” En zo maakte ik die dag kennis met een bonte groep fans, van Jedi ridders en keizerlijke soldaten tot prinsessen en TIE fighter piloten. In mijn zwarte priesterkleren en witte priesterboord voelde ik me tussen al die kostuums een beetje een vreemde eend in de bijt (of in Star Wars termen als een robot in een Mos Eisley Cantina). Maar de ontmoeting maakte ook hele dierbare herinneringen wakker aan mijn jeugd.

STAR WARS-JONGETJE

Ik was negen toen ik de eerste Star Wars-film zag. Omdat er geen bioscoop was in het dorp waar we woonden, gingen mijn moeder, mijn broer en ik met de trein naar Den Haag. De film draaide in een ouderwetse bioscoop met roodfluwelen gordijnen en oude filmposers van *Casablanca* en *Citizen Kane* aan de muur. We wisten het toen nog niet, maar de film die we gingen zien zou ook een klassieker worden.

Het was een overdonderende ervaring. De muziek, de robots, de lichtwaarden en de luchtgevechten met ruimteschepen, ik had nog nooit zoiets gezien. En al begreep ik niet alle dialogen omdat ik de ondertiteling niet snel genoeg kon lezen, de grote lijnen kon ik wel volgen. De man met de zwarte helm was de slechterik en de aardige jongen uit Tatooine die een Jedi wilde zijn, was de held. Op hem wilde ik lijken. En natuurlijk werd ik meteen verliefd op prinses Leia, die mooi, koppig en moedig was.

Het was niet de eerste film die ik in deze bioscoop had gezien. Dat was *Jesus Christ Superstar* geweest, de filmversie van de rock-

opera van Andrew Lloyd Webber, losjes gebaseerd op de beschrijving uit het evangelie van de laatste week van Jezus' leven. Tot dat moment kende ik Jezus alleen nog maar uit de kinderbijbel en uit de kerk. Maar door de film kwam hij tot leven. Dit was een Jezus met blauwe ogen, een geweldige stem en het postuur van een surfer. Hij beleefde avonturen met een groepje nogal onnozele apostelen die hij waarschijnlijk op Woodstock had ontmoet. Hoe dan ook, voor deze misdienaar was de Jezus uit de film een echte superster en ik kon maar niet begrijpen waarom die gemene Farizeeërs in hun zwarte pakken hem zo haatten. Maar hoezeer ik ook onder de indruk was van Jezus en de zingende hippie-apostelen, Star Wars had ze nu toch overtroefd met Luke Skywalker en zijn vrienden uit het verzet. Natuurlijk, Jezus kon op water lopen, brood vermenigvuldigen en de zieken genezen, maar Star Wars had lichtzwaarden, robots en een ruimteschip dat Millennium Falcon heette! Het was een verhaal dat me in mijn verbeelding meenam naar een spannend sterrenstelsel waar het leven *cool* was en iedereen een held kon zijn. Heel anders dan mijn leven op de planeet aarde.

Ik groeide op in een katholiek gezin met een jongere broer en zus in een dorp in het westen van Nederland. Buiten het dorp zag je vooral groen gras, koeien en hier en daar een boerderij. In mijn beleving was er geen plek op aarde zo saai als Holland. Overal kon je de horizon zien. Er waren geen bergen, geen donkere wouden of geheimzinnige grotten zoals we die hadden gezien op vakantie in Frankrijk. In Nederland was alles plat. En groen. En voorspelbaar.

Misschien maakte Star Wars daarom zo'n indruk op me. Ik wist gewoon hoe Luke Skywalker zich voelde op zijn stoffige thuisplaneet Tatooine. Zijn leven op de boerderij van zijn oom en tante was doel-loos. Er gebeurde nooit iets. Elk seizoen was als het seizoen ervoor. Wanneer hij buiten liep om naar het ondergaan van de twee zonnen te kijken, hoopte hij net als ik dat hij op een dag de voorspelbare omgeving van zijn jeugd zou kunnen inruilen voor een avontuurlijk leven vol ontdekkingen. In de film was het de kluizenaar Obi-Wan Kenobi die Luke Skywalker op het spoor bracht van zijn ware roe-

ping: een Jedi te zijn en zijn leven in dienst te stellen van de bescherming van het heelal. Luke moest leren luisteren naar de Force, een geheimzinnige energie waaraan Jedi hun kracht ontleenden. Hij besloot aan zijn roeping gehoor te geven en vervolgens redde hij een prinses, blies Darth Vader's Death Star op en raakte bevriend met een smokkelaar, een bruinbehaarde wookiee en twee grappige robots. Het zette me aan het denken over mijn eigen toekomst. Wat zou mijn roeping zijn in het leven?

Het avontuur van Luke Skywalker bracht me aan het denken over mijn eigen roeping.

Terwijl de meeste kinderen op voetbal zaten, ging ik op mijn tiende op Judo. Meer Jedi zou ik niet kunnen worden. Ik droeg een cool wit gevechtspak dat wel een beetje leek op de kleding van Luke Skywalker, en ik leerde hoe ik me kon verdedigen met behulp van slimme trucs in plaats van brute kracht. Net als een Jedi begon ik als leerling, doorliep ik verschillende fases en kreeg ik steeds een andere kleur ceintuur om mijn niveau aan te geven. Thuis deed ik net alsof het plastic ridderzwaard dat ik voor mijn verjaardag had gekregen een lichtzwaard was en de badkamer de brug van een ruimteschip.

Ik droomde ervan astronaut te worden, of filmregisseur, striptekenaar, astronoom of ontdekkingsreiziger. Ik wilde dat mijn leven bijzonder zou zijn, iets zou betekenen. Luke Skywalker was de verspersoonlijking van de man die ik wilde worden: ik wilde mijn leven wijden aan een zaak die belangrijk was, ik wilde buiten de grenzen van mijn eigen kleine wereld reizen, leren over de geheimen van het leven, mensen redden van het kwade.

God had waarschijnlijk al een aardig idee waar dit naartoe ging, maar ik had nog geen benul.

GEBRUIK DE KRACHT

Mijn kamer was behangen met posters van sterrenstelsels, science-fictionfilms en ruimteschepen. Na school speelden mijn broer en ik de avonturen van Luke, Leia en Han Solo na. Met Lego bouwden we ruimtestations en rebellenbasissen. Luke Skywalker vecht zij aan zij met Obi-Wan Kenobi om het meedogenloze leger Barbiepoppen van ons zusje te verslaan dat onder aanvoering stond van Darth Vader en zijn Dark Force.

Op een dag waren we bezig een strijd tussen de sterrenstelsels uit te vechten op de vloer van mijn broers kamer toen onze vader binnenkwam. Hij keek bezorgd.

“Kom even naar de woonkamer”, zei hij. “Er is iets op tv wat jullie moeten zien”.

Een verslaggever op het Sint-Pietersplein vertelde dat paus Johannes Paulus I in zijn slaap was gestorven. We waren er stil van. Iets meer dan een maand geleden had deze vriendelijke Italiaanse man

nog naar de menigte gezwaaid toen hij was gekozen. Wij vonden dat hij heel erg op onze pastoor leek en die mochten we graag. Hij had dezelfde uitnodigende glimlach en dezelfde glinstering in zijn ogen. Nu was hij dood.

Die avond dacht ik in bed aan hoe Luke Skywalker zich moest hebben gevoeld toen hij Obi-Wan Kenobi verloor. Ze hadden elkaar nog maar net ontmoet, maar Obi-Wan was al snel een goede vriend en een belangrijke vaderfiguur geworden. Hij stierf voor hij de kans had gehad Luke te leren hoe hij met de Force moest omgaan.

“Wat gaat er nu gebeuren?” vroeg ik mijn vader de volgende dag bij het ontbijt.

“Nu komen de kardinalen uit de hele wereld samen in de Sixtijnse Kapel om een nieuwe paus te kiezen”, zei hij.

“Hoe weten ze dan wie ze moeten kiezen?”

“Ze bidden en ze krijgen hulp van de Heilige Geest.”

“Oh.”

Ik had geen idee wat de Sixtijnse Kapel was of hoe kardinalen eruitzagen. Maar het idee van bidden en de Heilige Geest die de weg wees, sprak me wel aan. Had Luke Skywalker niet iets soortgelijks meegemaakt toen hij Obi-Wan's stem in zijn hoofd had gehoord op het moment dat hij de Death Star aanviel met zijn ruimtescheepje?

“Gebruik de Force, Luke. Laat het los, Luke. Vertrouw me maar.”

Voor het eerst besepte ik dat de kerk niet functioneerde als andere organisaties. Er gebeurde iets geheimzinnigs achter die gesloten deuren van de Sixtijnse Kapel. Het was iets wat we niet konden zien, maar waar we op moesten vertrouwen.

Op het journaal zagen we uiteindelijk een close-up van de witte rook uit de schoorsteen van het Vaticaan en we juichten allemaal. Ik had toen nog geen idee van het feit dat de man die op het balkon verscheen en over het Sint-Pietersplein uitkeek mijn leven volledig zou veranderen. Voor het tienjarige jongetje dat ik was, was het echter heel bijzonder dat de nieuwe paus uit Polen de naam Johannes Paulus II koos. Wat een geweldig idee! Net het vervolg op een goede film! Ik mocht hem meteen.

Over vervolgfims gesproken: na *Star Wars* kwam een paar jaar later een tweede film uit, *The Empire strikes back*. En tegen de tijd dat *Return of the Jedi* in de bioscoop kwam, hadden we een aanzienlijke verzameling Star Warsfiguren en ander speelgoed. Ons zusje had zelfs een prinses Leia-pop. De Force was sterk in ons gezin.

Na het uitkomen van de laatste film begon Star Wars enigszins te vervagen. Geen nieuwe films, geen nieuw speelgoed. Na een tijdje had niemand het meer over Star Wars. Het was iets uit het verleden, uit een sterrenstelsel ver weg.

Maar jaren later kwam die verre wereld ineens weer heel dichtbij.

DE TERUGKEER VAN DE JEDI

“Werkt dit ding eigenlijk wel?” vroeg ik aan de bibliothecaris van de universiteit.

“Dat is wel de bedoeling. Het is de snelste computer die we hebben en de enige met het nieuwe Windows 95 besturingssysteem.”

Ik staarde ongeduldig naar het lege scherm van Netscape Navigator.

“Misschien gebruiken andere bezoekers van de bibliotheek op dit moment ook internet. Dat zou de verbinding kunnen vertragen. Blijf proberen.”

De man liep weg. Het was eind 1996. Internet was een noviteit voor veel mensen, mobiele telefoons zagen eruit als enorme rekenmachines met een antenne, films werden verspreid op VHS en niemand had nog gehoord van Google of Pixar.

Een paar maanden eerder was ik priester gewijd en nu verdeelde ik mijn tijd tussen mijn plattelandsparochie en de Universiteit van Utrecht waar ik onderzoek deed naar Thomas van Aquino.

De computer probeerde nog steeds tevergeefs verbinding te maken. De server van de bibliotheek die ik wilde bereiken lag er waarschijnlijk uit. Ik zuchtte en tikte het adres van zoekmachine Yahoo! in. In die tijd was dat de beste plek om nieuwe dingen te ontdekken. Uit nieuwsgierigheid tikte ik de zoekterm ‘Star Wars’ in. Tot mijn verbazing vond de zoekmachine tientallen websites met namen als

TheForce.net, *Jedinet*, *The Boba Fett Homepage* en *Nerf-Herders Anonymous*. Mijn hart sloeg over toen ik het nieuws las waar ze allemaal over schreven. Star Wars kwam terug in de bioscoop!

Regisseur George Lucas had z'n oude aantekeningen nog eens uit de kast gehaald en kondigde aan dat hij op basis van de verhalen die nog niet verfilmd waren een nieuwe trilogie aan het voorbereiden was. Dit keer zou het verhaal niet over Luke en Leia gaan, maar over de opkomst en ondergang van hun vader Anakin. Omdat het verhaal voorafging aan de films die al waren uitgekomen, noemde Lucas de nieuwe films *prequels* in plaats van *sequels*. De voorbereidingen waren in volle gang.

De Star Wars muziek van John Williams klonk luid uit de boxen van mijn auto terwijl ik die avond terugreed naar de pastorie van mijn kleine dorpje tussen de weilanden. Ik wilde het grote nieuws met iemand delen, met wie dan ook, eigenlijk. Toen ik de muziek afzette en uit de auto stapte voor de pastorie werd ik getroffen door de stilte. Het enige dat ik hoorde was het ruisen van de bomen naast de kerk en het kwaken van een paar eenden in het riviertje aan de andere kant van de straat. Ik besepte dat waarschijnlijk niemand van mijn parochianen geïnteresseerd was in Star Wars. En waarom zouden ze ook?

Mijn parochie was een kleine katholieke enclave, omgeven door protestante dorpen, de parochianen waren vooral werkzaam in de agrarische sector. De tegenstelling met mijn jaren op het seminarie had niet groter kunnen zijn. Tien jaar lang had ik aan grote universiteiten in België en Nederland gestudeerd. Ik hield van de levendigheid van de steden waar ik woonde, van de mensen, de cultuur en de academische omgeving. Nu woonde ik in dit wel erg rustige dorpje en als ik uit het raam keek, leek het sprekend op de wereld van mijn jeugd: groene weilanden tot aan de horizon. Geen supermarkt, geen theaters, geen postkantoor of boekwinkels. De enige symbolische verbinding met de buitenwereld waar ik had gewoond was de telefooncel tegenover de kerk. Mijn oude tweedehands televisie kon slechts twee kanalen ontvangen – er was geen kabeltelevisie in zo'n klein dorp.

Ik voelde me alsof ik terug was in Tatooine.

Maar nu ik wist dat al die Star Wars-websites bestonden, met hun enthousiaste fans en volgers, vond ik dat ik iets moest doen aan deze onvrijwillige afzondering. Ik had alleen een internetverbinding nodig, zodat ik weer deel kon uitmaken van de grote buitenwereld! Het is misschien moeilijk voor te stellen in deze tijd waarin we met alles en iedereen verbonden zijn, maar toen had nog bijna niemand thuis internet. Je moest een behoorlijk bedrag betalen om verbinding te kunnen maken met het World Wide Web met behulp van een modem en een telefoonlijn, maar ik had het er graag voor over.

Een paar weken later had ik mijn eigen internetverbinding. Eindelijk kon ik de planeet overreizen met een paar muisklikjes, kon ik meedoen aan online discussies en stond ik in verbinding met mensen over de hele wereld. Stukje bij beetje breidde mijn werk als priester zich uit over de grenzen van de parochie, over de grenzen van mijn bisdom.

Gedurende de dag was ik een eenvoudige priester die de mis opdroeg, zieke mensen gezelschap hield, doden begroef, kinderen doopte of op de fiets rondreed om parochianen te bezoeken. Maar 's avonds zat ik in mijn pyjama achter de computer en schreef ik artikelen voor mijn website die werd gelezen door tienduizenden mensen. Het onderwerp? Star Wars, natuurlijk.

GELOOF EN DE FORCE

Het gonsde op internet van de geruchten en theorieën over het plot van de komende *prequels*. Op de website van Harry Knowles, *Ain't-It-Cool-News*, konden duizenden Star Wars-fans de nieuwste berichten lezen. Honderden mensen waren bezig met de productie van de nieuwe films en ondanks de strenge beveiliging op de set lekte er toch informatie naar internet en de verschillende websites voor fans.

Hoe meer ik over de geruchten las, hoe meer ik geboeid raakte. Ik wist dat de nieuwe films over het leven van de vader van Luke en Leia moesten leiden tot de gebeurtenissen in de bestaande trilogie. Zou het mogelijk zijn de stukjes van de puzzel aan elkaar te passen

en het verhaal te achterhalen, ondanks de geheimzinnigheid en veiligheidsmaatregelen? En als ik mijn mede-fans in de wereld nu eens zou vragen om hulp bij dit project? Dus maakte ik een eenvoudige website waarop ik mijn gedachten over de nieuwe films deelde en vroeg om reacties. Al snel stond mijn website trots tussen al die andere grote Star Wars-sites en de bezoekersaantallen stegen.

Na een tijdje kreeg ik het gevoel dat schrijven alleen niet meer genoeg was. Een film is immers een visuele ervaring. Hoe zouden die scènes waar we over speculeerden eruitzien? Ik had plaatjes nodig! Ik leerde mezelf Photoshop te gebruiken en was wekelijks urenlang bezig met het maken van computer-illustraties om de scènes vorm te geven. Een fan van de site hielp me met het maken van driedimensionale computermodellen van ruimteschepen die zouden kunnen verschijnen in de komende film en het forum op mijn site werd van lieverlee een ontmoetingsplaats voor digitale detectives, allemaal bezig met het samenbrengen van geruchten en gelekte informatie. Wat begon als een uitlaatklep voor mijn eigen creatieve passie werd een levendige groep mensen die zich verbonden voelden door een gedeelde interesse.

Als priester schreef ik natuurlijk niet alleen over geruchten en vage fotootjes die iemand had genomen op de set van *The Phantom Menace*. Ik was altijd al geboeid geweest door de oorspronkelijke inspiratie voor Star Wars. In een interview met Bill Moyers in Time Magazine in 1999, vertelde George Lucas dat hij een moderne mythe wilde maken met klassieke motieven om een nieuwe generatie te leren over goed en kwaad. Hij gaf toe dat hij thema's en elementen had geleend van verschillende religies en die had gekneed tot een modern sprookje. Door het inbrengen van een geheimzinnige kracht die de hoofdpersonen helpt tijdens hun reis, wilde Lucas jonge mensen gevoelig maken voor spiritualiteit. Het is geen toeval dat de Jedi monnikspijen dragen en celibatair door het leven gaan. Wanneer Obi-Wan Kenobi voor de eerste keer afscheid neemt van Luke Skywalker in de eerste Star Wars-film, *A New Hope*, zegt hij: "De Force zij met je, altijd". Die woorden klinken als een echo van

de bekende liturgische woorden uit het Romeinse Missaal: ‘De Heer zij met u’.

Het gebruik van universele thema’s uit verschillende religies en de mythologie verklaart denk ik het wereldwijde succes van Star Wars: overal ter wereld kunnen mensen zich inleven in het verhaal omdat het iets oproept dat ze kennen uit hun eigen culturele en religieuze achtergrond. Wat ik kon opmaken uit de geruchten op mijn website was dat George Lucas hetzelfde zou doen in de *prequels*. Hoe meer ik ontdekte over de verhaallijnen, hoe meer ik de religieuze en bijbelse thema’s herkende. Ik noem er een paar.

We ontmoeten de jonge Anakin Skywalker op een afgelegen woestijnplaneet, vlak voor hij op reis gaat om een Jedi te worden. Toevallig zullen we ook Luke Skywalker hier ontmoeten, voor hij zijn roeping ontdekt. In de Bijbel is de woestijn vaak de plek waar mensen God ontmoeten en hun roeping ontvangen. Denk aan Mozes, Johannes de Doper en ook Jezus die veertig dagen de woestijn introk voor hij begon aan zijn openbare leven.

Dankzij het bezoek van enkele wijze Jedi die met hun schip langs sterren zijn gevlogen en op Tatooine terecht komen, ontdekken we dat er meer aan de hand is met deze kleine jongen. Ze zien in de kleine Anakin de mogelijke vervulling van een voorspelling: een uitverkoren verlosser die de wereld in evenwicht zal brengen. Het lijkt rechtstreeks geïnspireerd te zijn door het Bijbelse verhaal van de wijzen uit het Oosten, die Jezus ontdekten na het volgen van een ster.

Het vermoeden van de Jedi wordt versterkt als ze horen dat Anakin geboren werd uit zijn moeder zonder tussenkomst van een menselijke vader. Het is een kind dat verwekt werd door de Force. Ook hier is de Bijbelse invloed duidelijk zichtbaar; het geboorteverhaal van Anakin lijkt sprekend op dat van Jezus, het Kind van Bethlehem dat uit de maagd Maria geboren werd door de kracht van de Heilige Geest.

Niet lang na deze ontdekking moet Anakin vluchten voor de duistere Darth Maul die naar Tatooine is gestuurd om het kind te doden, een gebeurtenis die doet denken aan Jezus’ vlucht naar Egypte, kort na zijn geboorte, om te ontkomen aan de kindermoord door koning Herodes.

Veel later wordt Anakin op de proef gesteld in een confrontatie met een bijna duivelse, boosaardige keizer. De verlokkingen lijken op die waarmee de duivel Jezus wil verleiden aan het eind van zijn verblijf in de woestijn; bedoeld om macht te winnen door af te zien van het vertrouwen op God. Het lukt de boosaardige keizer Anakin te laten geloven dat hij anderen kan redden als hij zwicht voor de kracht van de duistere kant van de Force. Anakin grijpt vervolgens de macht over de Force in plaats van zich over te geven aan diens leiding. En zo verandert hij uiteindelijk in de zwartgemaskerde Darth Vader.

Waar Anakin faalt en bezwijkt voor de verleiding van macht en geweld, slaagt zijn zoon: vele jaren later zal Luke Skywalker dezelfde verleidingen van de keizer weerstaan en zijn vader terugbrengen naar het licht door liever te sterven dan toe te geven aan het kwaad. Het verhaal loopt parallel aan de relatie tussen de oorspronkelijke Adam, die bezweek aan de verleidingen van de duivel en de nieuwe Adam, Jezus, de Zoon van God, die zijn leven gaf om de mensheid te redden.

In het evangelie geeft Jezus zich aan het kruis over aan zijn Vader, en laat zijn Vader hem opstaan uit de dood op paasmorgen. In Star Wars redt de vader zijn zoon van de dood: wanneer de keizer op het punt staat Luke te doden, pakt Darth Vader hem op en gooit hem in een diepe schacht, zodat zijn zoon de kans krijgt te overleven.

Ik denk dat het duidelijk is dat George Lucas een bijbel naast zich had liggen toen hij het verhaal schreef.

Ook al vond ik het geweldig om te schrijven over de bijbelse parallellen tussen de twee grote verhalen die mijn jeugd domineerden, toch wilde ik mijn lezers laten weten dat ik Star Wars niet gebruikte om een religieuze boodschap door te drukken. Ik was op de eerste plaats een fan, net als zij. Maar door mijn achtergrond als theoloog en priester kon ik de religieuze elementen duiden die Lucas mogelijk hadden geïnspireerd bij het schrijven van het verhaal. Door de reacties die ik kreeg, merkte ik dat de lezers die aanpak waardeerden.

De website bleef zich maar uitbreiden. Al snel had ik dagelijks duizenden bezoekers. Ik kreeg bakken met e-mails van over de hele wereld met vragen en suggesties van mede Star Wars-fans. Ik werd uitgenodigd om samen te werken met TheForce.net, een website die in 1995 was gemaakt door Scott Chitwood en Darin Smith, twee

Met R2-D2 op de foto tijdens de eerste Star Wars Celebration in Denver.

studievrienden. In een paar jaar was TheForce.net de grootste Star Wars-fansite ter wereld geworden. Ik kon nauwelijks geloven dat mijn kleine website, gemaakt op een pastorie in een klein dorpje in Nederland, zo'n groot bereik had.

Maar het echte effect daarvan werd me pas duidelijk tijdens een Star Wars-bijeenkomst in regenachtig Denver.

ONGEWONE PAROCHIANEN

Het kleine tonvormige robotje R2-D2 draaide op zijn wieltes naar me toe en gaf met een aantal piepjes aan dat het klaar was voor de foto. Ik stond ernaast bij het landingsgestel van Luke Skywalker's gevechtsruimteschip dat op ware grote was nagebouwd. In de hangar van de voormalige luchtmachtbasis bij het Wings Over Rockies Air and Space Museum stond een lange rij Star Wars fans geduldig te wachten tot het hun beurt was om op de foto te gaan met het beroemde robotje. Op het terrein en de betonnen landingsbanen buiten stonden tientallen witte tenten om de meer dan twintigduizend fans te herbergen die in Denver waren samengekomen voor de eerste Star Wars Celebration, drie weken voor de langverwachte première van de nieuwe Star Wars-film, *Episode I: The Phantom Menace*. Het was koud in april 1999 en Denver had te kampen met de ergste regenval in honderd jaar. De kostuums waarmee sommige fans zich hadden uitgedost zaten onder de modder. Maar bijna niemand leek er onder te lijden: de fans hadden zich al zo lang verheugd op dit evenement. Daarbij kwam dat productiemaatschappij *Lucasfilm* de conventie niet alleen steunde, maar zelfs had georganiseerd. De filmindustrie begon door te krijgen dat zulke enthousiaste fans van nut konden zijn voor de marketing. Hoe meer opgewonden fans, hoe groter de kans dat er op internet over gepraat zou worden, en dat betekende gratis reclame. Dit Star Wars Celebration evenement was de beste manier om media-aandacht te krijgen.

Vanwege de bekendheid van mijn Star Wars website was ik uitgenodigd om naar de VS te komen voor de conventie en voor de première van de film. In Nederland zou de film pas maanden later

uitkomen, en omdat ik wat geld had gekregen van een tijdschrift dat mijn website-illustraties had gepubliceerd kon ik deze kans niet aan me voorbij laten gaan.

Toen ik de enorme witte tent binnenliep om de openingsceremonie bij te wonen hoorde ik iemand mijn naam roepen.

“Father Roderick, hier!”

Ik draaide me om en zag een enorme man in een Star Wars-T-shirt naar me zwaaïen. Ik had geen idee wie hij was. Hij omhelsde me zo stevig dat de lucht uit m’n longen werd geperst.

“Ik ben Rob en u weet niet half hoe bijzonder ik het vind om u eindelijk te ontmoeten”, zei hij voor hij me voorstelde aan zijn familie. “Jongens, dit is father Roderick uit Holland.”

Zijn zoon van acht droeg een bruine Jedi-pij, zijn dochter had een prinses-Leiakapsel en droeg een witte jurk. Ze lachten verlegen.

“Hoe kent u mij?” vroeg ik, enigszins in verwarring.

“Kerel! Dat meen je toch niet? Jouw website is al twee jaar mijn favoriete plek op internet. Ik vind het geweldig hoe je de geruchten over de nieuwe Star Wars-films tot een geheel maakt. En je illustraties waren super! Lucasfilm had jou moeten inhuren! Je maakt iedereen supernieuwsgierig naar de nieuwe film.”

Dankzij de extra aandacht die mijn website kreeg nadat ik bij TheForce.net was gekomen, waren de bezoekersaantallen omhooggeschoten in de maanden die voorafgingen aan de première van *The Phantom Menace*. Maar geen van die websitebezoekers had ik ooit in levende lijve ontmoet. En het was niet bij me opgekomen dat sommigen van hen net als ik hier in Denver zouden rondlopen.

“Besef je wel dat jij ons gezin hebt teruggebracht naar de kerk?” vroeg Rob.

“Hoe dan?” vroeg ik.

“Toen onze kinderen ontdekten dat je zowel priester als Star Wars-fan was, wilden ze weer op zondag naar de kerk. We waren al jaren niet meer geweest. Onze pastor heeft niks met Star Wars, maar het is een aardige vent. Langzamerhand zijn we weer deel geworden

van de geloofsgemeenschap. En dat is allemaal begonnen met jouw Star Wars-website!”

Die dag ontmoette ik heel veel mensen die me kenden als ‘die Star Wars-priester uit Nederland’. Zelfs Dan Madsen, de organisator van de conventie, en Steve Sansweet, die nauw samenwerkte met Lucasfilm, bleken mijn website te kennen.

Deze ‘ongewone parochiaan’ vroeg me na de foto om een zegen.

Ik haastte me door de stromende regen om ergens wat te eten te halen, toen er een zwart busje naast me stopte. Het raam ging open en een man vroeg: “Bent u father Roderick uit Nederland?”

“Eh, ja, inderdaad”, antwoordde ik vanonder mijn paraplu.

“Wij zijn van CNN en we hebben over u gelezen in USA Today. Heeft u misschien tijd voor een kort interview?”

Dit begon surrealistische vormen aan te nemen! Een journalist van USA Today had me vlak voor mijn vertrek naar de Verenigde Staten gebeld om ‘de Nederlandse Star Wars-priester’ te interviewen. En nu wilde CNN me voor de camera. Diezelfde week werd ik geïnterviewd door 20/20, Newsweek, de BBC, Time Magazine en allerlei andere tijdschriften, radioprogramma’s en tv-shows.

Het zette me aan het denken. Als een eenvoudige fansite over iets als Star Wars zoveel mensen kon bereiken, waarom gebruikte de katholieke kerk het internet dan niet op een veel grotere schaal? Per slot van rekening was haar boodschap veel belangrijker en waardevoller dan een science-fictionfilm.

De meeste parochies en bisdommen leken echter ongeïnteresseerd in nieuwe media. Ik herinnerde me hoe collega-priesters kritische opmerkingen hadden gemaakt over mijn hobby.

‘Een priester hoort in de kerk, niet op internet’, had een van hen me geschreven nadat hij had gehoord over mijn activiteiten. ‘Je had alle tijd die je hebt geïnvesteerd in die website kunnen gebruiken om te bidden. Veel gepaster voor een priester.’ Dit soort kritiek deed pijn omdat ik ervan overtuigd was dat het veel meer was dan een hobby – het was een manier om als priester zichtbaar te zijn in een wereld buiten de grenzen van mijn parochie.

Zelfs de bisschop was sceptisch. “Ik geloof niet dat internet normale menselijke contacten kan vervangen”, zei hij me eens. “Deze virtuele verbindingen vervreemden ons van elkaar. Mensen staren naar computerschermen in plaats van met elkaar te praten. Het is net zoiets als iemand kussen met een raam ertussen. Dat werkt niet.”

Ik respecteerde mijn bisschop, maar in dit geval was ik het niet met hem eens. De vrienden die ik had gekregen dankzij internet waren allesbehalve virtueel. Hoewel ik de andere leden van TheForce.net nooit eerder had ontmoet, voelde het alsof we elkaar al tijden kenden toen we elkaar voor het eerst 'live' zagen. En mijn onverwachte ontmoeting met Rob had me nog iets geleerd: zonder dat ik het wist had God mijn aparte hobby gebruikt om een gezin terug te brengen naar zijn kerk. Daar was niks virtueels aan. Ik beloofde mezelf dat ik zou proberen het gebruik van internet door de kerk nóg meer te bevorderen.

In mijn parochie kon ik op een gemiddelde zondag ongeveer 150 mensen bereiken, maar dankzij het internet en een gedeelde passie op een ander gebied was ik in staat om met vele duizenden Star Wars-fans in contact te komen. Het merendeel van die mensen zou anders waarschijnlijk nooit een priester hebben ontmoet. En regelmatig deelden ze via e-mail ook zorgen, ervaringen en vragen met me die niets met Star Wars te maken hadden. Juist omdat ze het gevoel hadden dat ze bij mij ook terecht konden voor dat soort dingen. Op de een of andere manier waren deze Stormtroopers, Jedi, piloten en premiejagers mijn parochianen geworden. Heel ongewone parochianen, dat wel.

TIPS: Hoe bereik je nieuwe doelgroepen?

WAT IK VAN STAR WARS HEB GELEERD

In de Star Wars-jaren heb gaandeweg heel wat geleerd over communicatie, de kracht van verhalen en groepsvorming rond gedeelde interesses. Een van de grootste uitdagingen voor iemand die een boodschap wil verspreiden is het bereiken van nieuwe doelgroepen. Hoe voorkom je dat je alleen staat te preken voor eigen parochie of gemeente? De Stormtroopers, Jedi-ridders en de vreemde planeten

waarop ze rondlopen kun je zien als een metafoor voor de nieuwe mensen en culturen waar je contact mee wil maken. Maar hoe doe je dat? Ik noem de belangrijkste lessen die ik heb geleerd:

Zoek overeenkomsten. Ik was in staat tienduizenden mensen te bereiken omdat we een gezamenlijke interesse deelden: Star Wars. Daardoor kwam ik in contact met mensen die niet bekend waren met geloof en de katholieke cultuur. De vriendschap die je bouwt op deze gezamenlijke belangstelling kan de basis zijn voor een uitwisseling op andere gebieden, zoals geloof. Om daar te komen moet je eerst die gedeelde interesses vinden. Sommige christenen proberen hun identiteit te bewaken en te versterken door vijandig te staan ten opzichte van moderne cultuuruitingen. Persoonlijk denk ik dat je meer bereikt als je je openstelt: probeer verhalen, waarden en idealen te vinden die overeenkomen met je eigen opvattingen en doe moeite om kennis te nemen van populaire cultuur.

Begin altijd bij je passie. Mijn Star Wars-website stelde me in de gelegenheid om mijn twee grootste liefdes te combineren: Star Wars en het geloof. Het is makkelijk met anderen te delen waar je enthousiast over bent en misschien kun je een vonkje overbrengen op anderen. Wanneer je begint bij je passie, zul je de energie vinden die nodig is om erover te blijven communiceren. Begin nooit met een website, blog of podcast uit een gevoel van verplichting of omdat je denkt dat er een markt voor is. Begin altijd met iets waar je enthousiast over bent en probeer dat te delen.

Denk in beelden. De bezoekersaantallen op mijn site begonnen omhoog te schieten vanaf het moment dat ik illustraties bij mijn artikelen ging zetten. We leven in een wereld die visueel is ingesteld. De katholieke kerk heeft haar kathedralen en kerken altijd versierd met fresco's, schilderijen, glas-in-loodramen en beelden om verhalen te illustreren en gelovigen te inspireren. Waarom zijn toch zoveel websites en publicaties van de kerk voornamelijk gebaseerd op tekst? Een beeld zegt meer dan duizend woorden. Dus zorg ervoor dat je

artikelen, blogs, folders en krantjes geïllustreerd zijn! Dit is trouwens ook belangrijk voor preken en toespraken; wissel niet alleen ideeën en theorieën uit. Gebruik verhalen, voorbeelden, beschrijvingen, anekdotes – alles wat bijdraagt aan het beeld dat je luisteraars zich vormen in hun hoofd en zich later kunnen herinneren en zullen associëren met jouw boodschap.

Creëer waarde. Op mijn Star Wars-website heb ik niet zomaar informatie gekopieerd die ik op andere sites had gevonden; ik probeerde nieuwe informatie toe te voegen. Uitleg over de diepere lagen van het Star Wars-verhaal, verbindingen leggen met Bijbelverhalen en dat combineren met een zoektocht naar het geheime verhaal van de nieuwe films was iets wat nog niemand anders deed. Probeer altijd iets van belang toe te voegen voor het publiek dat je wilt bereiken. Neem een houding aan van dienstverlener – je publiek is er niet voor jou, jij bent er voor je publiek. Of je nu een blog schrijft, een zaak runt of een parochie bestiert, vraag jezelf altijd af wat jij de mensen om je heen kunt aanbieden. Geef mensen waarnaar ze op zoek zijn en ze zullen terugkomen.

Zorg ervoor dat de mensen je kunnen vinden. Een van de eerste dingen die ik deed, was mijn Star Wars-website registreren bij de grote zoekmachines van die tijd. Het is niet voldoende om iets belangrijks te bieden en de taal van je publiek te spreken; je publiek moet je ook kunnen vinden! En al klinkt dit misschien nogal voor de hand liggend, het is iets wat vaak wordt vergeten. ‘Waarom heeft mijn podcast niet meer luisteraars? Waarom bereik ik niet meer mensen met mijn blog? Waarom gaat de jonge generatie niet meer naar de kerk?’ Als je voor je gevoel alles goed doet, vergeet je misschien de wereld te laten weten wat je hebt te bieden! Als mensen geen idee hebben dat je bestaat of dat je boodschap relevant is, zullen ze je nooit vinden. Dus maak reclame, laat je interviewen, nodig uit, laat je horen en leg een relatie!

Geef mensen een reden om terug te komen. Het is één ding om mensen over de drempel van je winkel, kerk, website of blog te krijgen. Iets anders is het ze steeds te laten terugkomen voor meer. *The Empire strikes back* eindigde met een cliffhanger: Han Solo was ingevroren en werd meegenomen door Jabba de Hutt, terwijl Luke Skywalker ternauwernood ontsnapte aan Darth Vader nadat hij diens ware identiteit had ontdekt. Natuurlijk wilde iedereen weten hoe het afliep, dus kwamen we allemaal terug toen *Return of the Jedi* uitkwam. Door het bouwen van relaties via nieuwe media wil je hetzelfde doen: geef de mensen een reden om terug te komen. Ik had al mijn gedachten over Star Wars en geloof ook in één lang artikel kunnen publiceren. Maar in plaats daarvan plaatste ik dagelijks kleine stukjes zodat de bezoekers steeds terugkwamen om te zien of er nog nieuws was. Een blog of de website van een parochie die niet regelmatig wordt ververs, verliest het vermogen om nieuwe mensen aan te trekken, laat staan om een gemeenschap op te bouwen rond zijn inhoud.

Betrek je publiek. Een van de manieren om je ervan te verzekeren dat mensen terugkomen is door ze te betrekken bij wat je maakt of doet. Ik vroeg mijn lezers hoe zij dachten dat Lucas het verhaal van de nieuwe Star Wars-films zou vertellen. Ik maakte een forum waar iedereen kon meedoen met de discussie en ik gebruikte de beste ideeën in mijn artikelen. Dat gaf de bezoekers een gevoel medeverantwoordelijk te zijn voor de inhoud van de website. Dit was niet alleen mijn website, het was het resultaat van een gezamenlijke inspanning.

Wees betrouwbaar. Als ik er niet aan was toegekomen een update te plaatsen op mijn website, kreeg ik al gauw de vraag wanneer het volgende artikel zou verschijnen. Wanneer je een verwachting hebt gecreëerd, moet je die ook waarmaken. Mensen zijn gewoontedieren. Als je langere tijd je blog of podcast niet goed bijhoudt, zal je publiek zich van je afkeren en ergens anders gaan kijken. Wees betrouwbaar. Probeer een frequentie te vinden die bij je past en houd je eraan.

Deel reacties. Ik kreeg enorm veel e-mails van bezoekers met ideeën en vragen. Zelfs al was ik niet altijd in staat om alle e-mails persoonlijk te beantwoorden, ik deed wel mijn best om de reacties die ik kreeg te delen. Ik gaf mijn bezoekers het gevoel dat mijn site geen eenrichtingscommunicatie was – hun vragen en e-mails deden er toe, ook al kregen ze niet persoonlijk antwoord. Dit is erg belangrijk, ook voor grote instellingen. Veel websites van bisdommen en parochies verwijderden met opzet de mogelijkheid om een reactie achter te laten. Soms gaat het om voorzichtigheid – om mensen niet bloot te stellen aan grof taalgebruik of onbehoorlijk commentaar. Maar helemaal geen reacties toestaan is een vergissing. Zou het niet aardig zijn als bijvoorbeeld de bisschop van tijd tot tijd een paar vragen of reacties van mensen uitzoekt en beantwoordt in een persoonlijk artikel, of zelfs in een video?

Werk samen. Een van de beste beslissingen die ik nam tijdens de Star Wars-jaren was om met het TheForce.net-team samen te gaan en mijn website aan hun lijst toe te voegen. Sommige Star Wars-websites vochten om bezoekers binnen te halen en zagen elkaar als rivalen, maar ik gaf de voorkeur aan samenwerking met gelijkgestemde webmasters om zoveel mogelijk overlappende aandacht te creëren. Om je boodschap de wereld in te krijgen heb je andere mensen nodig, dus investeer in het bouwen van een netwerk van gelijkgestemden. Als je een blog over een bepaald onderwerp schrijft, zoek dan vergelijkbare blogs en legt contact met ze. Wees hoffelijk tegen anderen; behandel ze als vrienden en collega's, nooit als rivalen. Grote kans dat zij hetzelfde zullen doen!

Wees vriendelijk. Ik schreef mijn Star Wars-blogs altijd alsof ik tegen de lezers persoonlijk sprak. Ik noemde namen van mensen die me hielpen en deelde foto's van mijn reizen naar de Star Wars-conventie in Denver en Skywalker Ranch. Ook nu nog probeer ik mijn stijl informeel en persoonlijk te houden als ik schrijf of als ik podcasts en video's opneem. Een persoonlijke en vriendelijke houding verlaagt de drempel voor de mensen met wie je in contact wilt

komen en biedt ruimte aan vriendschap en gemeenschapszin. Ik zie Jezus nergens gesprekken beginnen met ‘geachte dames en heren’. Integendeel, hij noemt zijn leerlingen bewust zijn vrienden, en hij deelt alles met ze.

Heb plezier! Samenwerken met Star Wars-fans over de hele wereld was een bron van plezier. Vreemd genoeg was dat precies de reden waarom sommige collega’s kritisch waren over mijn online activiteiten. Als priester werd ik verondersteld me met meer serieuze zaken bezig te houden. Mijn flauwekul zou mensen op een dwaalspoor brengen en negatief afstralen op de kerk en op mijn reputatie als priester. Ik heb die kritiek nooit begrepen. Communicatie werkt het beste als je publiek weet dat je de dingen met plezier doet. Neem jezelf niet te serieus en probeer een beetje luchthartig te zijn af en toe. Het zal geen negatieve gevolgen hebben voor de boodschap, integendeel. Kijk maar hoe vaak humor wordt gebruikt in reclameboodschappen. Als plezier delen en het naar je zin hebben een dwaling is, waarom veranderde Jezus dan water in wijn op de bruiloft van Kana? Zou hij anders niet juist het omgekeerde hebben gedaan?
